

MINISTERUL MUNCII , FAMILIEI SI PROTECTIEI SOCIALE
INSPECTIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCA SIBIU

OPERATOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL INREGISTRAT LA AUTORITATEA NATIONALA
DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRARIILOR DATELOR CU CARACTER PERSONAL SUB NR. 3447

Sibiu, Calea Dumbravii, nr. 17; Tel: 0269 - 217.516; 210.469; Fax: 0269 - 214.712
Cod Fiscal: 12371509, cont nr.RO92TREZ5765032XXX010278 B.N. Trezoreria Sibiu
www.itmsibiu.ro; email: itmsibiu@itmsibiu.ro

Nr. 7 / 27.01.2010

COMUNICAT DE PRESĂ

PROBLEMA MUNCII FĂRĂ FORME LEGALE

Definire

Munca fără forme legale constă, potrivit legii, în primirea la muncă a persoanelor fără încheierea unui contract individual de muncă.

Fenomenul se manifestă prin neîncheierea contractului individual de muncă de către angajator anterior începerii activității salariatului.

Munca fără forme legale constituie și o formă de evaziune fiscală, prin sustragerea de la plata contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, bugetul asigurărilor de sănătate și bugetul asigurărilor pentru șomaj.

În Comunicarea Comisiei Comunităților Europene din 1998, munca ilegală sau nedeclarată este definită ca fiind „orice activitate remunerată care este legală în ceea ce privește natura sa, dar care nu este declarată Autorităților Publice, având în vedere diferențele din sistemul de reglementare al Statelor membre”.

Interesat, în primul rând, în combaterea și reducerea muncii fără forme legale este **Statul** văduvit prin neplata sumelor la bugetul de stat și bugetul de asigurări sociale.

Intensificarea aplicării măsurilor instituționale care vizează reducerea muncii la negru constituie una din principalele direcții de acțiune stabilite pentru atingerea obiectivelor fixate prin Programul de guvernare 2009 – 2012, în capitolul 7 – Piața muncii.

Trebuie menționat că potrivit Memorandumului de Înțelegere din 23 iunie 2009 între Comunitatea Europeană și România, Consiliul Uniunii Europene a adoptat o decizie privind alocarea pentru România a unei asistențe financiare pe termen mediu în valoare de până la 5 miliarde euro, eliberarea fiecărei tranșe de împrumut urmând să se facă pe baza implementării satisfăcătoare a programului economic al Guvernului României.

Programul economic include și măsuri de reformă structurală, una dintre măsurile avute în mod special în vedere fiind soluționarea problemei muncii nedeclarate.

De asemenea, interesați în combaterea acestui flagel sunt și partenerii de dialog social:

- **Sindicatelor**, ai căror membrii suportă contribuțiile de asigurări sociale, sunt interesate să asigure un salariu adecvat și condiții de muncă corespunzătoare cât mai multor salariați, astfel încât să se ajungă la o reducere a sarcinilor fiscale asupra salariaților prin creșterea numărului de persoane asigurate.
- **Patronatele**, ai căror membrii ce desfășoară activitatea în mod corect sunt afectați de **concurența neloială** creată de angajatorii ce utilizează muncă fără forme legale.

Efecte

Munca fără forme legale constituie un fenomen cu efecte nocive atât pentru angajat și angajator, cât și pentru societate, persoanele care desfășoară în prezent activitate fără contract individual de muncă fiind posibili asistați social de mâine.

A) Efecte asupra sistemului de asigurări sociale și asupra finanțelor publice

Acest fenomen, prin sustragerea de la plata contribuțiilor și a impozitelor corespunzătoare, are **implicații negative asupra finanțelor publice**, atât din motive fiscale, cât și sociale.

Trebuie subliniat că prin munca legală se realizează susținerea atât a **sistemului public de asigurări sociale, cât și a serviciilor publice.**

De asemenea, există situații când cei ce desfășoară activitatea fără forme legale sau cei ce beneficiază de aceasta au totuși acces la o serie de servicii publice sau de prestații publice (educație, sănătate etc.).

B) Urmări asupra cetățenilor

Munca fără forme legale pune lucrătorii într-o situație de precaritate evidentă, aceștia acceptând să muncească în acest mod din cauza unei nevoi vitale de subzistență, ca urmare a lipsei de acces sau a dificultății accesului pe piața muncii legale.

Precaritatea se manifestă de asemenea, prin salarii și prin condiții de muncă inferioare (cum ar fi timpul de muncă, condițiile de securitate și sănătate în muncă etc.), precum și **prin lipsa de protecție socială în caz de situații de necesitate** (șomaj, boală etc.).

C) Urmări asupra concurenței și asupra economiei

Agenții economici care utilizează munca fără forme legale concurează direct cu cei care își desfășoară activitatea în mod legal, ceea ce determină o **distorsionare a concurenței** în detrimentul acestora din urmă, care pierd din piață și se pot vedea amenințați cu dispariția.

Munca fără forme legale are consecințe negative și în cadrul economiei în ansamblul ei, întrucât persoanele ce lucrează „la negru” au dificultăți în privința accesului la anumite servicii (credite bancare, cumpărături cu plata în rate, acces la locuințe de cumpărat sau de închiriat etc.) ceea ce frânează consumul, activitatea agenților economici și, implicit, creșterea economiei.

Cauze

Dimensiunea muncii fără forme legale poate fi influențată de:

- fiscalitatea excesivă (în cazul în care angajatorii sunt obligați să plătească impozite ridicate pentru forța de muncă);
- existența economiei subterane;
- tendința angajatorilor de a obține profituri mari pe termen scurt;
- concepția greșită a unor angajatori în dezvoltarea afacerilor (tendința de a se pune accent pe cantitatea și calitatea producției și mai puțin pe capitalul uman);
- instabilitatea economico-financiară a unor întreprinderi private din categoria IMM-urilor;
- vulnerabilitatea unor largi categorii socio-profesionale (mulți cetățeni găsindu-și greu de lucru potrivit pregătirii profesionale și experienței în domeniu sunt nevoiți să accepte să lucreze fără forme legale în domenii pentru care nu au calificarea profesională corespunzătoare, calitatea forței de muncă afectând, în final, și calitatea “produsului muncii”);

- lipsa veniturilor pentru un trai decent, ceea ce îi determină pe unii angajați să-și ia un al doilea serviciu, de data aceasta fără forme legale;
- tentația unor pensionari sau șomeri, ce au asigurată protecția socială, de a lucra fără forme legale.

Aspectele concrete sub care se manifestă munca fără forme legale sunt:

- înțelegerea dintre angajator și lucrător în urma căreia lucrătorul prestează munca în afara unui contract individual de muncă, fiind lipsit de drepturile și obligațiile ce decurg din acest contract;
- neîntocmirea formelor legale de angajare pentru perioada de probă;
- sustragerea angajatorului de la obligația legală de încheiere a contractului de muncă, deși acesta îl informează pe lucrător că lucrează cu forme legale;
- folosirea în mod ilegal a forței de muncă zilieră sau sezonieră.

Combaterea „muncii la negru” reprezintă o prioritate în controalele efectuate de inspectorii de muncă ai Inspectoratului Teritorial de Muncă Sibiu.

În acest sens, de regulă, la orice control se fac verificări pentru identificarea persoanelor care desfășoară activitate fără contract individual de muncă.

De asemenea, în al doilea semestru al anului s-au organizat săptămânal acțiuni de depistare și combatere a muncii fără forme legale.

Controalele efectuate au vizat următoarele sectoare de activitate: confecții, textile, alimentație publică, comerț, marochinărie, transport persoane, prestări servicii, panificație. Au fost organizate acțiuni de depistare și combatere a muncii fără forme legale în Sibiu, Mediaș, Avrig, Cisnădie, Șelimbăr, Agnita, Săliște, etc.

În tabelul alăturat este prezentată activitatea I.T.M. Sibiu pentru identificarea și combaterea muncii fără forme legale în perioada 2008 – 2009:

	2008	2009
Controale efectuate pentru depistarea muncii fără forme legale	1189	1192
Angajatori ce practica munca fără forme legale	150	161
Persoane depistate fără cim	292	323
Cuantum amenzi (lei)	449.500	501.500

În anul 2009 în județul Sibiu s-au desfășurat, din inițiativa Inspecției Muncii, 8 Campanii naționale de identificare și combatere a muncii fără forme legale în domeniile: construcții și spălătorii auto, silvicultură, prelucrare lemn și turism, prilej cu care au fost verificate 274 de societăți și au fost depistați 23 angajatori care utilizau muncă fără forme legale. Au fost aplicate 23 de amenzi în valoare de 68.000 lei pentru cele 40 de persoane care lucrau fără forme legale.

Menționăm că în anul 2009 a fost aplicată de către I.T.M. Sibiu cea mai mare amendă pentru munca fără forme legale, 100.000 de lei, unui agent economic care utiliza 66 de persoane ce nu aveau contract individual de muncă.

Potrivit art.276, alin.1 lit.e) din Codul muncii, fapta de a primi la munca persoane fără încheierea unui contract individual de munca constituie contravenție și se

sanționează cu amendă de la 3.000 lei la 4.000 lei pentru fiecare persoana identificata, fără a depăși valoarea cumulată de 100.000 lei.

Având în vedere cele prezentate, precum și faptul că munca fără forme legale a devenit, prin consecințele sale sociale și economice, un fenomen extrem de nociv, Inspectoratul Teritorial de Muncă Sibiu va continua să organizeze acțiuni de control, cu caracter inopinat, la angajatori în vederea identificării și combaterii cazurilor de muncă fără forme legale.

Director Coordonator,
Szombathalvi - Török Francisc